

Asia: VN/28631/2021

Lausuntopyyntö työryhmän loppumietinnöstä yrityksen saneerauksesta annetun lain kehittämiseksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Konkurssiasiamies on ollut jäsenenä yrityssaneeraustyöryhmässä, jonka loppumietintöä lausuntopyyntö koskee. Toimiston näkemykset on näin ollen otettu pitkälti huomioon loppumietinnössä. Työryhmässä oli mahdollista käydä seikkaperäisesti läpi saneerausmenettelyn eri vaiheita ja niihin mahdollisesti liittyviä kehittämiskohteita. Kannatan ehdotettuja muutoksia ja pidän niitä perusteltuina. Seuraavassa huomioita eräistä keskeisiä tavoitteita koskevista ehdotuksista.

Saneerausmenettelyn sujuvoittaminen ja yksinkertaistaminen

Saneerausmenettelyn vaiheet on käyty läpi yksityiskohtaisesti työryhmässä, ja mietintö sisältää sujuvoittamiseen tähtääviä muutoksia. Eräiden määräpäivien tarkempi määrittäminen siirrettäisiin tuomioistuimelta selvittäjälle (YSL 71.1 § uudet 5 a ja b -kohdat), mikä joustavoittaa menettelyä esimerkiksi tilanteissa, joissa menettely etenee nopeammin kuin alun perin oli arvioitu. Selvittäjällä on paras tuntuma menettelyn kulkuun. Tähän sopii hyvin myös se, että lausumien vastaanottoa ja tiedottamista siirrettäisiin selvittäjälle.

Pidän merkittävänä ja hyvänä muutoksena ehdotusta, jonka mukaan nykyinen taloudellinen perusselvitys korvattaisiin selvittäjän ensiarviolla. Perehdyttyään velallisyrittäjän tilanteeseen selvittäjä toimittaisi velkojille jo kuukauden kuluessa menettelyn alkamisesta hakemukseen nähden uudet tai poikkeavat olennaiset tiedot. Velallisen taloudellista tilannetta ei siis dokumentoitaisi enää uudelleen siltä osin kuin hakemuksen tiedot ovat kohdallaan. Selvittäjän tulisi myös antaa alustava käsityksensä yrityksen elinkelpoisuudesta ja tervehdyttämiskeinoista. Ehdotus tehostaisi

toteutuessaan menettelyn alkuvaihetta ja olisi omiaan antamaan velkojille nykyistä varhaisemmassa vaiheessa ensikäden tietoa myös saneerauksen onnistumismahdollisuuksista.

Velallisen oikeus irtisanoa sopimuksia saneerauksen mahdollistamiseksi

Työryhmän ehdotus laajentaa sopimuksen irtisanomisoikeuksia maltillisesti. Velallinen voisi vetäytyä selvittäjän suostumuksella muistakin kuin nykyisissä mainituista, luontoissuoritusvelvollisuuden sisältävistä sopimuksista (YSL 27 §). Luontoissuoritusvelvollisuuteen saneerauksessa on liittynyt käytännössä ongelmia. Irtisanomisoikeuden laajentaminen ehdotettua enemmän edellyttäisi laajempaa vaikutusarviointia ja käytännön tilanteiden kartoitusta. Pidän hyvänä sitä, että muutosehdotus kohdistuu rajattuun ja todettuun tarpeeseen.

Samanaikaiset yrityssaneeraus- ja konkurssihakemukset sekä peräkkäiset yrityssaneeraushakemukset

Konkurssiasiamiehen teettämän vuonna 2021 valmistuneen tutkimuksen mukaan saneerausmenettelyä käytetään jossain määrin konkurssin viivyttämiseen, ja myös suoranaisia väärinkäytöksiä on ilmennyt. Ilmiön laajuutta ei tule liioitella, mutta havaintoja on siinä määrin, että lainsäädännölliset puuttumismahdollisuudet on syytä ottaa käyttöön.

Edellä mainittuun problematiikkaan liittyvistä ehdotuksista ovat merkittäviä samanaikaisesti vireillä oleviin yrityssaneeraus- ja konkurssihakemuksiin liittyvät ehdotukset (YSL 24 §). Samanaikaisesti vireillä olevat hakemukset tulisi käsitellä samanaikaisesti niin, että kumpaakin menettelyä edistetään yhtä aikaa. Konkurssihakemuksen saisi kuitenkin ratkaista vasta saneeraushakemuksen ratkaisemisen jälkeen. Tältä osin käytännöt tuomioistuimissa ovat vaihdelleet, minkä vuoksi on syytä ottaa lakiin säännös siitä, että konkurssihakemuksenkin rinnakkaiseen käsittelyyn on ryhdyttävä viipymättä ja saatettava molemmat hakemukset ratkaisunvalmiiksi.

Täysin perusteettomien toistuvien hakemusten torjumiseen on vain rajallisesti mahdollisuuksia. Hakijalla tulee olla tiettyyn rajaan saakka oikeus täydentää hakemustaan, mutta jos saneerausmenettelyn aloittamiselle ei ole edellytyksiä ja tämä on jo aineellisesti aiemmin tuomioistuimessa todettu, oikeussuojan tarvetta on vaikea perustella. Jos aloittamiselle ei ole ilmennyt uusia perusteita, hakemuksen nopean hylkäämisen tulee olla mahdollista. Sen vuoksi ehdotettu YSL 70 a §:n säännös siitä, että saneeraushakemus voitaisiin em. tilanteessa hylätä kirjallisessa menettelyssä, on tervetullut.

Hakijan avustajan kelpoisuutta koskeva oikeudenkäymiskaaren 15:2:n muutosehdotus kohdistuu tilanteeseen, jossa sekä saneeraus- että konkurssihakemus ovat yhtä aikaa vireillä. Sanottu tilanne

voidaan arvioida jo asetelmansa vuoksi siinä määrin riittäiseksi, että on perusteltua edellyttää hakijan avustajan olevan asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai ns. lupalakimies. Avustajan vaihtaminen viivyyttää menettelyä ja lisää kustannuksia. On perusteltua, että saneeraushakemuksen voi muissa kuin riittäisissä tilanteissa laatia myös ns. maallikkoavustaja, koska käytännössä hyviä saneeraushakemuksia voivat laatia myös muut kuin lakimiehet. Sanottuun ehdotukseen liittyy myös YSL 93 §:än ehdotettu lisäys, jonka mukaan perusteettoman saneeraushakemuksen tietoisesti laativan avustajan tulisi korvata velalliselle tai velkojalle aiheutuva vahinko. Myös tämä ehdotus on kannatettava.

Saneerausohjelman ja maksuohjelman raukeaminen

Ehdotettu säännös siitä, että koko saneerausohjelma voidaan rauettaa sekä ohjelmassa määrätyn perusteen että velallisen olennaisen rikkomuksen vuoksi, korjaa käytännössä havaittuja epäkohtia (YSL 65 §, ehdotettu 2 momentti). On esiintynyt epäselvyyttä ohjelmaan otetun, koko ohjelman raukeamista koskevan perusteen asemasta, koska laki ei tunne sanotunlaista ehtoa raukeamisperusteena. Ehdotus selkeyttää toteutuessaan tilannetta. On perusteltua, että uutta säännöstä sovellettaisiin myös niihin aiemmin vahvistettuihin ohjelmiin, joiden raukeamisasia tulee tuomioistuimessa vireille uuden lain aikana.

Takaisinsaantia koskevat ehdotukset

Takaisinsaantikanteen nostamisen määräaika kuudesta kuukaudesta yhteen vuoteen on kannatettava. Määräaika olisi näin yhdenmukainen konkurssimenettelyn kanssa. Laajoissa saneerauksissa on todettu puolen vuoden määräajan tiukaksi. On myös ehdotettu säännöstä, jonka mukaan takaisinsaannilla saadut varat olisi pidettävä erillään velallisen muista varoista ja että niiden käytöstä olisi määrättävä saneerausohjelmassa. Ehdotus on erittäin kannatettava ja se selkeyttää toteutuessaan käytäntöjä (YSL 36 ja 37 §).

Kontkanen HELENA
Konkurssiasiamiehen toimisto - Helena Kontkanen